

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**АНТОНІМІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ У КИТАЙСЬКІЙ
МОВІ НА ОСНОВІ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ ЛІ ДЖУНЯ “ЛІ
ШУАНШУАН”**

Студентки групи Кит 12-21

факультету східної і слов'янської
філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Китайська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови
та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Воронової Валерії Вікторівни

Науковий керівник:

Костанда І.О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА АНТОНІМІЇ	
1.1. Загальне поняття антонімії у мовознавстві і функції антонімів у мові.....	6
1.2 Структурні та семантичні особливості антонімів.....	7
1.3 Поняття антонімії в сучасній китайській мові.....	15
Висновки до 1 розділу	17
РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИНОНІМІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	
2.1 Класифікація антонімів у романі "Лі шуаншуан".....	19
2.2 Функції вживання антонімів їх стилістичне навантаження у художньому тексті	24
2.3 Роль антонімів у створенні образів персонажів, передачі історичної атмосфери та емоційного забарвлення роману.....	26
Висновки до Розділу 2	29
ВИСНОВКИ	31
论文摘要.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36

Дана курсова робота зосереджується на дослідженні структурних, функціональних та стилістичних аспектів антонімії в сучасній китайській лінгвістиці.

Китайська мова, з її багатою історією та унікальною структурою, завжди викликала інтерес як у лінгвістів, так і в інших учених. Ця мова пройшла через численні етапи розвитку, протягом яких китайський народ безперервно збагачував та вдосконалював її, що зумовило неоднорідність її лексичного складу, а також різноманітність синтаксичних і морфологічних моделей. Одним із найцікавіших аспектів китайської мови є явище антонімії.

Антонімія – це одне з найважливіших лексичних явищ, яке відіграє суттєву роль у формуванні значень слів, вираженні контрастних понять та ідей, а також у створенні експресивності мови. Дослідження антонімів у різних мовах, зокрема в китайській, є актуальним завданням сучасного мовознавства, адже воно дає змогу глибше зрозуміти специфіку мовної системи та її функціонування.

У даній курсовій роботі на основі історичного роману Лі Джуня "Лі шуаншуан" нами було досліджено антонімію як об'єкт дослідження у китайській мові. Зокрема, було проаналізовано типи антонімів, їхні структурні та семантичні особливості, а також функції в тексті роману.

Актуальність теми полягає у тому, що вивчення антонімії як мовного явища є актуальним напрямком сучасної лінгвістики. Антонімія відіграє важливу роль у структуруванні лексичної системи мови, забезпечуючи вираження контрасту, протиставлення та емоційного забарвлення. Особливо цікавим є дослідження антонімії в китайській мові, яка має багату історію та складну лексичну систему. Історичний роман як жанр літератури є цінним джерелом для вивчення мовних явищ, оскільки він відображає особливості мови певної епохи та соціального середовища. Роман Лі Джуня "Лі шуаншуан" (“李双双”) є яскравим прикладом історичного роману, який надає багатий матеріал для дослідження антонімії. Дослідження антонімії в романі "Лі шуаншуан" дозволяє розкрити особливості використання цього мовного

явища для створення образів персонажів, вираження історичного контексту та розвитку сюжету. Це сприяє глибшому розумінню як самого роману, так і китайської мови та культури в цілому.

Метою дослідження є виявити та проаналізувати особливості функціонування антонімії в китайській мові на матеріалі історичного роману Лі Джуня "Лі шуаншуан". Дослідити, як антоніми використовуються для створення образів персонажів, відображення історичного контексту та розвитку сюжету роману. Визначити роль антонімії у формуванні стилю та ідейного змісту твору.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- вивчення теоретичних основ антонімії, проведення огляду лінгвістичної літератури з питань антонімії, розглянення різних підходів до її визначення та класифікації;
- аналіз лексичного складу роману "Лі шуаншуан", виявлення та класифікування антоніми, що використовуються в романі;
- дослідження функцій антонімів у створенні образів персонажів;
- вивчення ролі антонімів у відображенні історичного контексту;
- визначення стилістичної ролі антонімів.

Об'єктом дослідження є антонімія як мовне явище в китайській мові.

Предметом дослідження є функціонування антонімів у китайській мові на матеріалі історичного роману Лі Джуня "Лі шуаншуан".

Фактичний матеріал роботи становлять уривки з роману Лі Джуня "Лі Шуаншуан" (“李双双”), в яких простежується широке використання антонімічних конструкцій.

У процесі дослідження були використані наступні **методи**:

- *метод лінгвістичного опису та аналізу*: детальне вивчення лексичного складу роману "Лі шуаншуан" з метою виявлення та класифікації антонімів;
- *контекстуальний аналіз* для вивчення антонімів у контексті їх вживання в романі;

– *порівняльний аналіз* для зіставлення використання антонімів у романі "Лі Шуаншуан" з іншими творами китайської літератури, зокрема історичними романами;

– *статистичний аналіз* для кількісної оцінки частотності вживання різних типів антонімів у романі.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше проведено комплексне дослідження антонімії в китайській мові на матеріалі історичного роману Лі Джуна "Лі шуаншуан". Раніше антонімія в цьому романі не була об'єктом спеціального вивчення.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості застосування матеріалів даної праці для укладання матеріалів для таких дисциплін: "Китайська мова", "Стилістика китайської мови", "Лексикологія китайської мови", "Курс перекладознавства", "Курс викладання китайської мови". Також, матеріали даної праці можуть бути використані для розробки нових навчальних матеріалів з лексики та стилістики китайської мови з використанням прикладів з роману "Лі шуаншуан"; для глибшого розуміння китайської культури та менталітету через аналіз використання антонімів у романі "Лі шуаншуан".

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, анотації та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – 37 сторінки, використаних джерел – 27.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА АНТОНІМІЇ

1.1. Загальне поняття антонімії у мовознавстві і функції антонімів у мові

Антонімія, як мовне явище, відображає протилежності та контрасти в мові, що допомагає у точнішому вираженні думок та ідей. Для розуміння сутності поняття "антонімія" необхідно розглянути два аспекти: сутність самої антонімії та поняття "антоніми".

Антонімія - це лексико-семантичні відносини між словами, що мають протилежні, контрастні значення в межах однієї частини мови (Загнітко, 2011). Антоніми - це слова, які позначають протилежні або контрастні поняття, явища, якості, дії тощо (Арешенков, 2010). Наприклад: "добро - зло", "світло - темрява", "любити - ненавидіти".

Згадане визначення антонімії та антонімів можна знайти в класичних мовознавчих джерелах, таких як "Вступ до мовознавства" авторства Іваненка В.М. та Шестопала В.В., де підкреслюється роль антонімів у мовленні для вираження протилежностей та контрастів.

Антоніми використовуються для створення експресивності мови. Вони роблять мову більш живою, динамічною та цікавою. Антоніми можна використовувати для:

- Створення контрасту та протиставлення

Логічний контраст – антоніми допомагають чітко розмежувати протилежні поняття, явища та ознаки, що сприяє ясності та точності висловлювання (Zhang, 2018). Наприклад, протиставлення понять "добро" (善) та "зло" (惡) може підкреслювати моральний конфлікт.

- Емоційний контраст – антоніми посилюють емоційне забарвлення тексту, викликаючи у читача яскраві почуття та враження (Lyons, 1977). Наприклад, протиставлення "радість" (喜悦) і "горе" (悲伤) передає глибину переживань.

- Виразність та емоційність

Підсилення виразності – антоніми роблять мовлення більш яскравим, образним та емоційно насиченим (Murphy, 2003). Вони дозволяють автору передати складні почуття та переживання персонажів.

Створення стилістичних фігур – антоніми є основою для створення таких стилістичних фігур, як антитеза та оксюморон (Huang, 2015). Антитеза підкреслює контраст між протилежними поняттями, тоді як оксюморон поєднує несумісні поняття для досягнення несподіваного ефекту.

– Логічний акцент

Виділення ключових понять – антоніми допомагають зосередити увагу читача на ключових поняттях тексту, підкреслюючи їх значення (Cruse, 1986).

Акцентування уваги на протиріччях – антоніми виявляють протиріччя та конфлікти, що існують у світі, суспільстві та внутрішньому світі людини (Lakoff & Johnson, 1980). Це робить текст більш глибоким та філософським.

1.2. Структурні та семантичні особливості антонімів

Антоніми, як один із ключових аспектів мовного аналізу, відзначаються своєрідністю як у структурному, так і в семантичному аспектах (Cruse, 1986). В цьому пункті ми пропонуємо розглянути основні особливості, які характеризують антоніми як мовне явище.

Структурно антоніми можуть бути представлені у різних формах:

Однокореневі антоніми (або афіксальні) – це пари слів, у яких протилежність значень досягається за допомогою додавання до спільного кореня різних префіксів або суфіксів. Ці афікси мають власне значення, яке змінює значення кореня на протилежне (Zhang, 2018).

Прикладами однокореневих антонімів у китайській мові можуть слугувати наступні антонімічні пари:

Префіксальні антоніми: 开心 (kāixīn, щасливий) - 伤心 (shāngxīn, засмучений); 主动 (zhǔdòng, активний) - 被动 (bèidòng, пасивний);

Приклади однокореневих префіксальних антонімів в українській мові: закрити – відкрити; в'їхати – виїхати.

Суфіксальні антоніми

У китайській мові суфіксальні антоніми зустрічаються значно рідше, ніж префіксальні. Однак, деякі приклади таких антонімічних пар все ж можна:

Суфікс 者 (zhě) - означає "той, хто":

买 (mǎi) - "купувати" → 买者 (mǎi zhě) - "покупець" 买不者 (mǎi bù zhě) - "той, хто не купує" (антонім)

Суфікс 工 (gōng) - означає "робітник, майстер":

建 (jiàn) - "будувати" → 建工 (jiàn gōng) - "будівельник" 非建工 (fēi jiàn gōng) - "той, хто не є будівельником" (антонім)

Суфікс 家 (jiā) - означає "спеціаліст, експерт":

艺 (yì) - "мистецтво" → 艺家 (yì jiā) - "митець" 非艺家 (fēi yì jiā) - "той, хто не є митцем" (антонім)

Однокореневі антоніми часто утворюють системні ряди, де один корінь може поєднуватися з кількома протилежними афіксами. Наприклад, у китайській мові: "会" (huì) - "вміти" та "不会" (bù huì) - "не вміти"

"好" (hǎo) - "гарний, добрий" та "不好" (bù hǎo) - "поганий"

"对" (duì) - "правильний" та "不对" (bù duì) - "неправильний"

"简单" (jiǎn dān) - "простий" та "不简单" (bù jiǎn dān) - "непростий"

"干净" (gān jìng) - "чистий" та "不干净" (bù gān jìng) - "брудний"

В наведених прикладах ми бачимо, що додавання до кореня заперечної частки "不" (bù) - "не" утворює антонімічне слово з протилежним значенням.

Такі однокореневі антонімічні пари є досить поширеними в китайській мові та відображають ключові бінарні опозиції, що характерні для китайського світогляду. До того ж однокореневі антоніми зазвичай є більш нейтральними в емоційному плані, ніж різнокореневі, оскільки їх протилежність виражається лише зміною афікса, а не кореня слова.

Різнокореневі антоніми (або лексичні) – це пари слів з різними коренями, що виражають протилежні, контрастні поняття, якості або дії. На відміну від однокореневих антонімів, їх протилежність не визначається афіксами, а закладена в самому значенні коренів. (Zhang, Y. (2018)).

Приклади різнокореневих антонімів у китайській мові: 大 (dà, великий) - 小 (xiǎo, маленький); 高 (gāo, високий) - 矮 (ǎi, низький); 长 (cháng, довгий) - 短 (duǎn, короткий); 多 (duō, багато) - 少 (shǎo, мало); 黑 (hēi, чорний) - 白 (bái, білий); 胖 (pàng, товстий) - 瘦 (shòu, худий); 早 (zǎo, рано) - 晚 (wǎn, пізно); 快 (kuài, швидкий) - 慢 (màn, повільний); 爱 (ài, любити) - 恨 (hèn, ненавидіти); 笑 (xiào, сміятися) - 哭 (kū, плакати); 天 (tiān, небо) - 地 (dì, земля); 男 (nán, чоловік) - 女 (nǚ, жінка).

Приклади різнокореневих антонімів в українській мові: день – ніч; ранок – вечір; літо – зима; добро – зло; правда – брехня; любов – ненависть; щастя – горе; життя – смерть; друг – ворог.

Різнокореневі антоніми охоплюють широкий спектр значень і можуть виражати протилежність у різних сферах життя, емоціях, характеристиках предметів тощо. Вони часто мають більш яскраве емоційне забарвлення, ніж однокореневі антоніми, оскільки їх протилежність пов'язана з глибинними поняттями та цінностями. Значення різнокореневих антонімів може змінюватися залежно від контексту. Наприклад, слово "легкий" може мати різні антоніми: "важкий" (про вагу), "складний" (про завдання), "темний" (про колір).

Антоніми у складі фраз або прислів'їв (або фразеологічні антоніми) – це пари виразів, які виражають протилежні поняття, якості або дії не окремими словами, а цілісними фразеологічними одиницями. Ці вирази можуть бути ідіомами, прислів'ями, приказками або просто стійкими словосполученнями (Lakoff & Johnson, 1980).

Приклади фразеологічних антонімів у китайській мові:

- 七上八下 (qī shàng bā xià, сім вгору, вісім вниз) - означає "бути в сум'ятті, хвилюватися"
 - Антонім: 心平气和 (xīn píng qì hé, серце спокійне, дихання рівне) - означає "бути спокійним, врівноваженим"
- 一帆风顺 (yī fān fēng shùn, один вітрило, попутний вітер) - означає "все йде гладко, без проблем"
 - Антонім: 一波三折 (yī bō sān zhé, одна хвиля, три повороти) - означає "багато труднощів та перешкод"
- 开门见山 (kāi mén jiàn shān, відкрити двері і побачити гору) - означає "говорити прямо, без натяків"
 - Антонім: 拐弯抹角 (guǎi wān mò jiǎo, повертати та ховатися) - означає "говорити непрямо, натяками"

Приклади фразеологічних антонімів в українській мові: з важким серцем - з легким серцем; на сьомому небі від щастя - як у воду опущений; брати бика за роги - ходити навкруги; бігти від проблем - дивитися правді у вічі; тримати язик за зубами - розпустити язика.

Фразеологічні антоніми часто є більш виразними та образними, ніж окремі слова-антоніми, оскільки вони використовують метафори, порівняння та інші художні засоби. Крім того вони часто відображають культурні особливості мови та менталітету народу. Наприклад, китайські фразеологізми часто пов'язані з природою, історією та філософією Китаю. Значення фразеологічних антонімів може змінюватися залежно від контексту та ситуації спілкування. Тому важливо враховувати контекст при їх використанні.

Антоніми зі спільним походженням (етамологічні антоніми – це пари слів, які мають спільний історичний корінь, але з часом їх значення розійшлося і стало протилежним. Це явище відбувається внаслідок семантичного розвитку мови, коли значення слів змінюється під впливом

різних факторів, таких як культурні зміни, соціальні трансформації, запозичення з інших мов тощо (Lyons, 1977).

Приклади етимологічних антонімів у китайській мові:

- 臭 (chòu) – спочатку означало "запах, аромат" (як позитивний, так і негативний). Сучасне значення: "смердючий, неприємний запах". Антонім: 香 (xiāng, ароматний, запашний).
- 亂 (luàn) – спочатку означало "різнобарвний, строкатий". Сучасне значення: "безладний, хаотичний". Антонім: 治 (zhì, порядок, керувати).
- 苦 (kǔ) – початку означало "гіркий" (як смак). Сучасне значення: "важкий, страждальний". Антонім: 乐 (lè, радість, щастя).

Приклади етимологічних антонімів в українській мові:

- Лихий – давньоруське значення: "добрий, хороший". Сучасне значення: "поганий, злий". Антонім: добрий.
- Година – початку означало "час, пора". Сучасне значення: "60 хвилин". Антонім: вічність.

Етимологічні антоніми є унікальним явищем, що свідчить про динаміку та еволюцію мови. Вони демонструють, як значення слів може змінюватися з часом під впливом різних факторів. Часто пов'язані з культурно-історичним контекстом, відображаючи зміни у світогляді, цінностях та соціальних нормах. Протилежність значень етимологічних антонімів не завжди очевидна, оскільки вона ґрунтується на історичному розвитку мови, а не на сучасних семантичних зв'язках.

У семантичному аспекті антоніми можна поділити на п'ять основних груп: контрарні, комплементарні, контрадикторні, конверсивні та векторні (Кочерган, 2001).

Контрарні антоніми (від лат. *contrarius* - протилежний) - це слова, які позначають крайні межі однієї й тієї ж ознаки. Наприклад, "живий" і "мертвий", "початок" і "кінець", "день" і "ніч".

Контрарні антоніми не допускають проміжних значень. Це означає, що між ними не існує жодних слів, які б позначали проміжні стадії або ступені ознаки. Наприклад, людина не може бути одночасно живою і мертвою, день не може бути одночасно днем і ніччю.

Контрарні антоніми поділяються на полярні та неполярні.

Полярні контрарні антоніми - це слова, які позначають абсолютно протилежні стани чи якості. Наприклад, "живий" і "мертвий", "гарячий" і "холодний", "світлий" і "темний".

Неполярні контрарні антоніми - це слова, які позначають протилежні стани чи якості, але допускають проміжні стадії. Наприклад, "великий" і "маленький", "високий" і "низький", "товстий" і "худий".

Функції контрарних антонімів:

– Контрастування: Контрарні антоніми використовуються для протиставлення понять, ідей, образів. Це допомагає зробити мову більш чіткої, виразної та емоційної.

– Підкреслення: Контрарні антоніми використовуються для підкреслення певної ознаки. Це робить мову більш експресивною та переконливою.

– Оцінювання: Контрарні антоніми використовуються для вираження оцінки. Це дає можливість мовцю висловити своє ставлення до того, про що йдеться.

– Експресія: Контрарні антоніми використовуються для створення експресивності мови. Вони роблять мову більш живою, динамічною та цікавою.

– Гумор: Контрарні антоніми використовуються для створення гумористичного ефекту. Це робить мову більш жвавою та цікавою для слухача.

Приклади використання контрарних антонімів у мові:

- "Життя і смерть - дві сторони однієї медалі."
- "Добро і зло завжди борються між собою."
- "Від любові до ненависті - один крок."

- "Чим вище ти злетим, тим болючіше падати."
- "Біле і чорне - кольори життя."

Контрадикторні антоніми (від лат. *contradictorius* - суперечний) - це слова, які позначають взаємовиключні поняття. Наприклад, "істина" і "брехня", "добро" і "зло", "любов" і "ненависть".

Контрадикторні антоніми не можуть бути одночасно істинними для одного й того ж предмета або в один і той же час. Наприклад, твердження "Це твердження істинне" не може бути одночасно істинним і хибним.

Контрадикторні антоніми поділяються на логічні та екзистенційні.

Логічні контрадикторні антоніми - це слова, які позначають поняття, які не можуть одночасно існувати в рамках однієї логічної системи. Наприклад, "істина" і "брехня", "можливе" і "неможливе", "єдине" і "множинне".

- Екзистенційні контрадикторні антоніми - це слова, які позначають поняття, які не можуть одночасно існувати в реальному світі. Наприклад, "живий" і "мертвий", "бути" і "не бути", "все" і "нічого".

Вираження логічних відносин: Контрадикторні антоніми використовуються для вираження логічних відносин між поняттями. Це допомагає зробити мову більш чіткої, логічною та аргументованою. Так само використовуються для вираження оцінки мовця та надання мові експресивності.

Приклади використання контрадикторних антонімів у мові:

- "Істина не може бути брехнею."
- "Добро не може бути злом."
- "Любов не може бути ненавистю."
- "Життя не може бути смертю."
- "Бути не може бути не буттям."

Комплементарні антоніми (від лат. *complementum* - доповнення) - це слова, які разом вичерпують певне поняття, не допускаючи проміжних значень. Наприклад, "чоловік" і "жінка", "день" і "ніч", "суб'єкт" і "об'єкт".

Комплементарні антоніми не можуть бути одночасно істинними для одного й того ж предмета або в один і той же час. Наприклад, людина не може бути одночасно чоловіком і жінкою.

Комплементарні антоніми поділяються на лексичні та граматичні.

– Лексичні комплементарні антоніми - це слова, які належать до однієї й тієї ж частини мови і разом вичерпують певне поняття. Наприклад, "чоловік" і "жінка", "хлопець" і "дівчина", "великий" і "маленький".

– Граматичні комплементарні антоніми - це слова, які належать до різних частин мови і разом вичерпують певне поняття. Наприклад, "день" і "ніч", "суб'єкт" і "об'єкт", "дієслово" і "іменник".

Приклади використання комплементарних антонімів у мові:

- "Чоловік і жінка - це дві половинки одного цілого."
- "День і ніч - це дві сторони однієї медалі."
- "Суб'єкт і об'єкт - це дві частини речення."
- "Добре і зло завжди борються між собою."
- "Життя і смерть - це два шляхи, які не перетинаються."

Конверсивні антоніми (від лат. *conversio* - перетворення) - це слова, які позначають взаємозворотні дії або стани. Наприклад, "купувати" і "продавати", "вчитель" і "учень", "питати" і "відповідати".

Конверсивні антоніми завжди належать до різних частин мови. Один з них, як правило, є дієсловом, а інший - іменником.

Конверсивні антоніми використовуються для вираження взаємозворотних дій або станів. Це допомагає зробити мову більш чіткої, логічною та точною. Також вони використовуються для підкреслення залежності однієї дії або стану від іншої. Це робить мову більш експресивною та переконливою.

Приклади використання конверсивних антонімів у мові:

- "Я купую книгу, а продавець продає її мені."
- "Вчитель навчає учня, а учень навчається у вчителя."
- "Я питаю тебе, а ти відповідаєш мені."

- "Давати і отримувати - це дві сторони однієї медалі."
- "Любити і бути коханим - це велике щастя."

Провекторні антоніми (від лат. *provector* - провідник) - це слова, які позначають дії, що спрямовані в протилежні сторони. Наприклад, "йти" і "приходити", "наближатися" і "віддалятися", "підніматися" і "опускатися".

Провекторні антоніми завжди належать до однієї й тієї ж частини мови, як правило, до дієслів.

Провекторні антоніми використовуються для вираження просторових відносин між об'єктами. Це допомагає зробити мову більш чіткої, логічною та точною.

Приклади використання провекторних антонімів у мові:

- "Я йду до тебе, а ти приходиш до мене."
- "Літак наближається до аеропорту, а потім віддаляється від нього."
- "Пташка піднімається в небо, а потім опускається на землю."
- "Річка тече вперед, а потічок тече назад."
- "Він підіймався на гору, а я спускався з неї."

1.3 Поняття антонімії в сучасній китайській мові

Антонімія посідає важливе місце в структурі та розумінні сучасної китайської мови. Антоніми дозволяють виражати протилежності та контрасти, збагачуючи комунікацію та допомагаючи мовцям точніше формулювати свої думки.

В китайській мові термін "антонім" – "反义词" (*fǎnyìcí*) - слова з протилежним значенням. Антоніми традиційно відіграють важливу роль у китайському лексиконі.

У китайській мові традиційно існує значна кількість антонімічних пар слів, що використовуються для вираження протилежностей. Наприклад, "明" (*míng* - світлий) та "暗" (*àn* - темний), "大" (*dà* - великий) та "小" (*xiǎo* - малий),

"高" (gāo - високий) та "低" (dī - низький) є типовими антонімічними парами, широко вживаними в китайському мовленні (Ванг, 2010).

Китайська мова також активно застосовує комплементарні антоніми, які відображають взаємовиключні стани або напрямки. Слова "活" (huó - живий) та "死" (sǐ - мертвий) демонструють протилежність життя і смерті, тоді як "左" (zuǒ - лівий) та "右" (yòu - правий) вказують на протилежні просторові напрямки (Лю, 2015).

Зі швидким технологічним розвитком у сучасному китайському суспільстві виникають і нові антонімічні пари, що відображають цифрові та інформаційні тенденції. Наприклад, слова "在线" (zàixiàn - онлайн) та "离线" (líxiàn - офлайн), "数字" (shùzì - цифровий) і "模拟" (mó'nǐ - аналоговий) демонструють сучасні антонімічні протиставлення (Чжан, 2018).

Антоніми широко використовуються в різних сферах китайської культури, зокрема в літературі, поезії та мистецтві. Вони допомагають створювати яскраві контрасти, образи та художні виразні засоби, які викликають емоційну реакцію у читачів та глядачів (Чен, 2017).

Загалом, антонімія відіграє важливу роль у сучасній китайській мові, дозволяючи точніше виражати протилежності та контрасти, збагачуючи комунікацію та створюючи яскраві художні образи. Традиційні та нові антонімічні пари активно використовуються в різних сферах китайської культури для досягнення виразності та емоційного впливу.

Висновки до Розділу 1

Антонімія є невід'ємною складовою мовної системи, що відображає фундаментальну людську здатність до сприйняття та вираження протилежностей. Це явище має глибоке коріння в мовознавстві та філософії,

оскільки протиставлення понять є основою для розуміння світу та формування думок.

Структурно-семантичні особливості антонімів демонструють їхню різноманітність та гнучкість. Антоніми можуть бути частиною фраз та прислів'їв, утворюючи фразеологічні антоніми. Вони більш образні та відображають культурні особливості. Етимологічні антоніми мають спільне походження, але з часом їх значення розійшлося. Вони свідчать про динаміку мови та відображають зміни у світогляді. Семантично антоніми поділяються на кілька типів, кожен з яких відображає специфічні відношення протилежності між поняттями. Контрарні антоніми виражають протилежні полюси однієї шкали, комплементарні – взаємовиключні поняття, контрадикторні – логічно несумісні поняття, конверсивні – взаємообернені дії, а векторні – протилежні напрямки.

Функції антонімів у мові є надзвичайно різноманітними та важливими. Вони дозволяють не лише точно виразити протилежності, але й створювати яскраві образи, підкреслювати контрасти, висловлювати емоції, оцінювати явища та навіть створювати гумористичний ефект. Антоніми є незамінним інструментом для письменників, поетів, ораторів та всіх, хто прагне досягти виразності та переконливості у своєму мовленні.

Антонімія у китайській мові є яскравим прикладом того, як мовна система відображає культурні та історичні особливості народу. Традиційні китайські антоніми, що сягають своїм корінням у глибини століть, відображають філософські та світоглядні уявлення китайського народу. Водночас, сучасні антоніми, що з'являються під впливом технологічного прогресу та соціальних змін, демонструють динамічний характер мови та її здатність адаптуватися до нових реалій.

Значення антонімів для мовної комунікації важко переоцінити. Вони є не лише інструментом для вираження протилежностей, але й засобом для глибшого розуміння світу, розширення словникового запасу та розвитку критичного мислення. Вміння використовувати антоніми свідчить про

високий рівень мовної компетенції та дозволяє ефективно взаємодіяти з іншими людьми.

У сучасному інформаційному суспільстві, де мова відіграє ключову роль у всіх сферах життя, розуміння та використання антонімів є необхідною умовою для успішної комунікації, навчання та професійного розвитку. Вивчення антонімів є важливим кроком на шляху до оволодіння мовою та розкриття її повного потенціалу.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИНОНІМІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Класифікація антонімів у романі "Лі шуаншуан"

Аналіз уривку з роману Лі Джуня "Лі шуаншуан" дозволив виявити широкий спектр антонімічних відношень, які використовуються автором для створення контрасту, характеристики персонажів та передачі ідейного змісту твору.

Можна виділити такі основні групи антонімів, представлених у романі:

Антоніми, що позначають протилежні поняття та якості. Такі антоніми допомагають автору створювати чіткі контрасти між різними категоріями персонажів та їх становищем у суспільстві, глибше охарактеризувати персонажів, виявити їхні позитивні та негативні риси. Наприклад:

"男人" (nán rén) - "女人" (nǚ rén) – "Чоловіки" - "Жінки"

"男人们都扛着大旗、敲着锣鼓上黑山头修水库去了，村子里剩下的劳力，也都是女人" (Чоловіки пішли на будівництво водосховища, а в селі залишилися лише жінки).

"老" - "年轻" (lǎo - niánqīng) – "Стара" - "Молода"

"双双年纪轻轻的就拉巴了两三个孩子" - "Шуаншуан була ще молодою, коли народила двох-трьох дітей".

"贫农" (pín nóng) - "富裕中农" (fù yù zhōng nóng) – "Бідний селянин" - "Заможний середній селянин"

"双双提议四婶当炊事员，说"四婶是个贫农"" (Лі Шуаншуан запропонувала призначити тітку Чотири кухарем, бо вона бідна селянка) "富裕中农孙有本来不愿意办食堂" (Заможний середній селянин Сунь Ю спочатку не хотів відкривати їдальню).

"新" (xīn) - "旧" (jiù) – "Новий" - "Старий"

"喜旺看着老支书年纪这样大，还来干的这样泼，自己有点过意不去"
 (Сюй Сівань спостерігав, як літній голова села з таким запалом носить воду, і йому стало ніяково) "那是旧社会，那时候你在那里是挨打受气，你做的东西再好吃，是给那些地主恶霸坏蛋们做的" (Це був старий суспільний лад, коли ти там працював, тебе лупцювали, і ти готував їжу для цих поміщиків і негідників).

"贫穷" - "富裕" (pínqióng - fùyù) – "Бідний" - "Багатий"

"双双娘家在解放前是个赤贫农户" - "Сім'я Шуаншуан до визволення була дуже бідною селянською родиною" - "багатий" тут підкреслюють соціальне та економічне становище сім'ї Шуаншуан до революції. Її походження з бідної родини контрастує з більш заможними сім'ями.

"老" - "年轻" (lǎo - niánqīng) – "Старий" - "Молодий"

"喜旺这人平常虽说有点流气，对老支书却是非常尔重" - "Хоча Сіве'н зазвичай був трохи безтурботним, він дуже поважав старого секретаря".

"好" (hǎo) - "坏" (huài) – "Гарний" - "Поганий"

"罗书记笑着说："喜旺啊！你爱人李双双这张大字报写的好得很，这个建议对咱们全乡大跃进要起很大作用" (Секретар Ро сказав із посмішкою: "Сівань, твоя дружина Лі Шуаншуан написала великий плакат дуже добре, її пропозиція матиме велике значення для стрибка нашого села вперед").

"聪明" (cōng míng) - "不通情达理" (bù tōng qíng dá lǐ) – "Розумний" - "Нерозумний"

"正我那个做饭的，是个有嘴没心'没星秤'的人，你们不用和她一般见识"
 (Моя дружина, яка готує їжу, - це людина з язиком, але без серця, вона нерозумна, не мороч з нею голову).

"自在" (zì zài) - "生气" (shēng qì) – "Спокійний" - "Розлючений"

"喜旺把蒜臼越捣得光光当当直响。双双看他准备得那样自在，气得直咬牙" (Сюй Сівань все старанніше товк часник, а Лі Шуаншуан, бачачи, як він спокійно готує їжу, аж скреготіла зубами від злості).

理短 (lǐ duǎn) - "理足" (lǐ zú) – "Бути неправим" - "Бути правим"

"喜旺本来想狠狠地揍她两下子，可是听双双这么说，自己知道理短" (Сюй Сівань спочатку хотів добряче вдарити її, але, почувши, що вона каже, зрозумів, що сам неправий).

"简单" (jiǎn dān) - "不简单" (bù jiǎn dān) – "Простий" - "Непростий"

"喜旺眯着两只眼说："小菊她妈，你不简单呀！"" (Сюй Сівань прищурившись сказав: "Ти, мати Сяоцзюй, зовсім не проста!").

对 (duì) - "不对" (bù duì) – "Правильний" - "Неправильний"

"喜旺说："我头朝下走三圈！"喜旺话音还没落地，忽然房檐下挂的有线广播小喇叭碗响起来了。广播说："告诉各社员们一个好消息，为了组织更大跃进，乡党委根据群众要求，要在孙庄办一个公共食堂。..." (Сюй Сівань сказав: "Переверніть мене догори ногами!" Але тут раптово загриміло радіо, і в ньому повідомили новину, що партійний комітет вирішив відкрити громадську їдальню, як і просили люди).

"干净" (gān jìng) - "抛撒" (pāo sǎ) – "Чистий" - "Розтренькуватий"

"双双提议四婶当炊事员，说"四婶是个贫农，人也干净，做活也牢靠。再说，都知道四婶心事也好！"" (Лі Шуаншуан запропонувала тітку Чотири в кухарі, бо вона бідна, але чиста і старанна, і до того ж має добру вдачу).

"会" (huì) - "不会" (bù huì) – "Вміти" - "Не вміти"

"喜旺发言时特别神气。...可是这食堂活我干不了。有人会说你从前在北山白木店大镇上馆子里都干了，还差农村这个食堂！" (Сюй Сівань виступив дуже самовпевнено... але каже, що не зможе впоратися з роботою в їдальні. Мовляв, люди скажуть, що він умів працювати в ресторані, але не може в сільській їдальні).

Антоніми, що виражають протилежні дії або стани.

Такі антоніми відображають динаміку розвитку подій, зміну настроїв і позицій персонажів. Наприклад:

"笑" (xiào) - "严肃" (yán sù) – "Сміятися" - "Бути серйозним"

"大伙听说双双贴了大字报，先吓了一跳。他们轰地一声笑起来" (Коли почули, що Лі Шуаншуан написала великий плакат, спочатку здивувалися, а потім гучно засміялися).

"躺" (tǎng) - "跑" (pǎo) – "Лежати" - "Бігати"

"喜旺却早回来了，直杠杠的躺在床上吸烟" (Сюй Сівань вже повернувся додому і лежав на ліжку, палячи).

"睡" (shuì) - "不睡" (bù shuì) – "Спати" - "Не спати"

"双双说："我也睡不着。听说再过几天水就要从咱这大门口流过来了。"" (Лі Шуаншуан сказала: "Я теж не можу заснути. Кажуть, що через кілька днів вода буде текти повз наші ворота").

"选" (xuǎn) - "推辞" (tuī cí) – "Обирати" - "Відмовлятися"

"大伙既然选住俺，那就是看俺能给大伙服务，也就不用推辞了" (Раз вже всі вибрали мене, значить, вважають, що я зможу вам служити, тож немає потреби відмовлятися).

学习" - "不学习" (xuéxí - bù xuéxí) – "Навчатися" - "Не навчатися":

"双双自从学了文化以后，却越发要闹起"事儿"来" - "Після того, як Шуаншуан почала навчатися, вона ставала все більш активною і вимогливою".

Ця пара антонімів показує, як отримання освіти змінило поведінку Шуаншуан. Якщо раніше вона мало брала участь у громадському житті, то після навчання стала більш активною та ініціативною.

"去" - "来" (qù - lái) – "Йти" - "Приходити"

"她这一号也上黑山头水库去了，村子里剩下的劳力..." - "Вона також пішла на будівництво водосховища, а в селі лишилося мало працівників..."

"做" - "不做" (zuò - bù zuò) – "Робити" - "Не робити"

"喜旺却装得像个没事人一样" - "Сіве'н же вдавав, що нічого не сталося"

Антоніми "робити" - "не робити" характеризують різну поведінку Сіве'на - він удавав, що нічого не сталося, хоча насправді був стурбований вчинком Шуаншуан.

Антоніми, що виражають протилежні просторові або часові поняття

Такі антоніми допомагають авторові показати зміну часових і просторових координат, протиставити "минуле" та "сучасне", "зовнішнє" та "внутрішнє" життя героїв. Наприклад:

"从前" (cóng qián) - "如今" (rú jīn) – "Раніше" - "Тепер"

"从前这些年轻媳妇们，我都还安不清位，这都是不常开会那一号" (Раніше ці молоді невістки, я їх ледь впізнавав, вони рідко приходили на збори) "李双双这个名字被人响亮毫地叫起来了" (Ім'я Лі Шуаншуан стало гучно вимовлятися).

"前边" (qián biān) - "后边" (hòu biān) – "Попереду" - "Ззаду"

"双双说："走！咱们去找老支书说理去！"喜旺说："你去吧！你前边去，我后边跟着！"" (Лі Шуаншуан сказала: "Пішли! Підемо до голови села поговорити!" А Сюй Сівань відповів: "Іди ти! Ти йди попереду, а я за тобою").

"外边" (wài biān) - "这个家" (zhè gè jiā) – "Зовні" - "Цей дім"

"外边大跃进干红了天，我还能叫这个家缠我一辈子！" (Зовні всі беруть участь у Великому стрибку, а мене цей дім буде тримати все життя!).

"前天" (qián tiān) - "今天" (jīn tiān) – "Позавчора" - "Сьогодні"

"前天我们长水上黑山头水库了。我也要去，人家说咱这孩子多的一号不行。" (Позавчора ми з Ван Чуном поїхали на будівництво водосховища. Я теж хотіла поїхати, але сказали, що сім'я з багатьма дітьми не може).

"现在" (xiàn zài) - "从前" (cóng qián) – "Зараз" - "Раніше"

"经这么一夸，喜旺高兴起来了。他说："嗨！你是没吃过我做的好饭。就这面条，配上点鸡汤，再加上点鸡丝、海米、紫菜！那你吃吃看。现在食堂东西不全，从前……"" (Після таких похвал Сюй Сівань повеселішав. Він сказав: "Ех, ти ж ніколи не їла моєї хорошої їжі. Ось ця локшина, з куркою в бульйоні, ще з курячими шматочками, з креветками та водоростями! Ти спробуй. Зараз в їдальні не все є, але раніше...").

"这里" - "那里" (zhèlǐ - nàlǐ) – "Тут" - "Там"

"双双从窗户洞里往村东看了看" - "Шуаншуан подивилася у вікно на схід села"

2.2 Функції вживання антонімів їх стилістичне навантаження у художньому тексті

Антонімія як мовне явище відіграє важливу роль у створенні художньої виразності та розкритті ідейного змісту роману. Аналіз уривків тексту китайською мовою дозволяє визначити основні функції використання антонімічних засобів автором.

Створення контрастів та підкреслення протилежностей У творі широко застосовуються антонімічні пари для увиразнення контрастів між різними категоріями персонажів та їхнім становищем. Наприклад, протиставлення "男人" (чоловіки) - "女人" (жінки) підкреслює, що в умовах Великого стрибка чоловіки виконують важку фізичну працю, тоді як жінки залишаються в селі. Антонім "贫农" (бідний селянин) - "富裕中农" (заможний середній селянин) характеризує соціальну нерівність, яка все ще існує. Пара "新" (новий) - "旧" (старий) проводить межу між "старим" та "новим" укладом життя.

Як зазначає дослідниця Чжан Цзінін, використання контрастивних антонімічних пар є одним із ефективних прийомів, що дозволяють автору підкреслити протилежність поглядів, ідей та становища персонажів (Zhang,

2016). Це сприяє глибшому розумінню соціальних, ідеологічних та моральних контрастів, які існують у зображуваному суспільстві.

Відображення динаміки розвитку подій та зміни настроїв Антоніми, що виражають протилежні дії або стани, передають динаміку розвитку сюжету та коливання емоційного стану персонажів. Наприклад, "写" (писати) - "撕" (зривати) відображає конфлікт між героями, "笑" (сміятися) - "严肃" (бути серйозним) показує зміну їхнього настрою, а "选" (обирати) - "推辞" (відмовлятися) ілюструє еволюцію позиції Сюй Сіваня щодо роботи в їдальні.

Як зазначає Лю Вейвень, використання антонімічних дієслів дозволяє автору не лише відобразити зміни в поведінці та емоціях персонажів, а й підкреслити драматизм та динамізм розвитку подій у творі (Liu, 2018). Ця функція антонімії сприяє створенню яскравих художніх образів та увиразненню основного конфлікту.

Антоніми, що позначають протилежні якості, дозволяють автору більш глибоко розкрити внутрішній світ героїв та їхні риси характеру та зобразити динаміку розвитку. Наприклад, "好" (гарний) - "坏" (поганий) оцінює роботу Лі Шуаншуан, "聪明" (розумний) - "不通情达理" (нерозумний) та "自在" (спокійний) - "生气" (розлючений) характеризують психологічний стан персонажів, а "理短" (бути неправим) - "理足" (бути правим) відображає визнання Сюй Сіванем своєї провини. "学习"(xuéxí) - "不学习" (bù xuéxí) – показують, як освіта змінила поведінку Шуаншуан, зробивши її більш активною.

Як стверджує Ван Юнхуа, використання контрастивної антонімії в описі персонажів дозволяє авторові виявити їхні внутрішні конфлікти, суперечливі риси та динаміку розвитку характеру (Wang, 2020). Це сприяє створенню багатогранних, психологічно переконливих образів.

Антоніми, що виражають протилежні просторові або часові поняття, допомагають авторові провести межу між "зовнішнім" і "внутрішнім" життям

героїв, протиставити "минуле" та "сучасне". Наприклад, "从前" (раніше) - "如今" (тепер) підкреслює трансформацію становища персонажів, "外边" (зовні) - "这个家" (цей дім) демонструє конфлікт між суспільними та приватними інтересами героїні.

За словами Чжу Юаньжуна, використання антонімічних просторових та темпоральних пар дозволяє автору підкреслити контраст між громадськими та особистими вимірами життя персонажів, а також показати зміни, що відбуваються в суспільстві та свідомості героїв (Zhu, 2012). Це сприяє глибшому розумінню ідейного змісту твору.

Загалом, антоніми у романі "Лі Шуаншуан" виконують такі основні функції:

– Створення контрасту та підкреслення протилежності - для зображення контрастних характерів, соціального статусу, вікових відмінностей персонажів.

– Відображення динаміки змін та розвитку персонажів - показ трансформації поведінки, світогляду героїв під впливом соціальних перетворень.

– Протиставлення минулого та сучасного - підкреслення докорінних змін у суспільстві, що відбуваються в період великого стрибка вперед.

– Відображення внутрішніх конфліктів персонажів - виявлення суперечностей між думками, почуттями та діями героїв.

– Створення просторової орієнтації - допомога читачеві зрозуміти місце дії та сприйняти перебіг подій у творі.

2.3 Роль антонімів у створенні образів персонажів, передачі історичної атмосфери та емоційного забарвлення роману

Роль антонімів у створенні багатогранних образів персонажів, передачі історичної атмосфери та емоційного забарвлення роману.

Антонімічні засоби відіграють ключову роль у розкритті внутрішнього світу та суперечливих рис характеру персонажів роману.

Наприклад, протиставлення якостей Лі Шуаншуан - "好" (гарний) - "坏" (поганий) - дозволяє автору виявити неоднозначність її ставлення до роботи в їдальні. З одного боку, вона виявляє "好" риси, старанно виконуючи свої обов'язки, а з іншого - її "坏" натура, тобто непокірний і впертий характер, виходить на перший план у конфлікті з чоловіком. Ця антонімічна характеристика створює багатогранний, психологічно достовірний образ героїні.

Подібним чином, пара "聪明" (розумний) - "不通情达理" (нерозумний) характеризує психологічний стан Сюй Сіваня. Спочатку він виявляє практичну "聪明" розсудливість, коли приймає пропозицію працювати в їдальні, але потім демонструє "不通情达理" нерозважливість, коли конфліктує з дружиною через цю роботу. Така антонімічна характеристика дозволяє автору відобразити динаміку розвитку його образу, показати внутрішні суперечності персонажа.

Протиставлення "自在" (спокійний) - "生气" (розлючений) передає коливання емоційного стану героїв, відображаючи їхні внутрішні конфлікти та суперечливі риси. Наприклад, коли Лі Шуаншуан "自在" спокійно виконує свої обов'язки в їдальні, а потім "生气" розлючується, сперечаючись із чоловіком. Ці антонімічні характеристики дозволяють читачеві глибше зрозуміти психологію персонажів.

Загалом, використання антонімічних засобів у описі персонажів допомагає автору створити багатогранні, психологічно переконливі образи, виявити їхні внутрішні конфлікти, суперечливі риси та динаміку розвитку характеру. Це сприяє глибшому розумінню ідейно-художнього змісту твору.

Антоніми, що виражають протилежні просторові та часові поняття, допомагають автору передати історичний контекст, в якому розгортаються події роману.

Так, протиставлення "从前" (раніше) - "如今" (тепер) підкреслює трансформацію становища персонажів, зміни, що відбуваються в суспільстві під час Великого стрибка. Наприклад, якщо раніше ("从前") Лі Шуаншуан майже не брала участі в суспільному житті, то тепер ("如今") вона активно долучається до Великого стрибка, працюючи в їдальні. Ця антонімічна пара демонструє перехід від приватного, замкнутого способу життя до включення в громадські процеси.

Пара "外边" (зовні) - "这个家" (цей дім) також відображає конфлікт між громадськими та приватними вимірами життя героїв. Коли Лі Шуаншуан залишає "这个家" і йде працювати в їдальню, вона потрапляє в "外边" світ суспільних змін, що суперечить її усталеному приватному укладу життя. Ця антонімічна опозиція дозволяє автору показати складність становища персонажів, які змушені поєднувати традиційне сімейне життя з новими суспільними викликами.

Використання таких просторово-часових антонімічних пар допомагає автору глибше розкрити ідейний зміст твору, показати складність і динаміку історичних процесів, що відбуваються в зображуваному суспільстві. Вони сприяють кращому розумінню читачами історичного контексту, в якому розгортаються події роману.

Антонімічні пари, що виражають протилежні дії або стани, відіграють важливу роль у передачі емоційного напруження та динаміки розвитку сюжету. Наприклад, протиставлення "写" (писати) - "撕" (зривати) відображає конфлікт між Лі Шуаншуан і її чоловіком Сюй Сіванем. Коли Лі Шуаншуан "写" велике оголошення для того, щоб організувати їдальню, Сюй Сівань спочатку намагається "撕" це оголошення, не бажаючи, щоб його дружина брала участь

у громадській діяльності. Ця антонімічна пара дієслів передає емоційне напруження в їхніх стосунках.

Інша антонімічна пара - "笑" (сміятися) - "严肃" (серйозніти) - показує зміну емоційного стану персонажів. Коли Лі Шуаншуан і її подруга Гуей Іннь "笑" і радісно обговорюють ідею організації їдальні, це контрастує з "严肃" серйозністю Сюй Сіваня, який не схвалює цю ініціативу. Така зміна настроїв підкреслює драматизм ситуації.

Пара "选" (обирати) - "推辞" (відмовлятися) ілюструє еволюцію позиції Сюй Сіваня щодо роботи дружини в їдальні. Спочатку він "选" і приймає пропозицію, але потім "推辞" і намагається відмовитися від неї. Ця антонімічна характеристика відображає внутрішні переживання героя, його вагання та зміну думки.

Загалом, антонімічні засоби, що виражають протилежні дії або стани, надають тексту емоційної насиченості, підкреслюють драматизм і динамізм розвитку подій, сприяючи створенню яскравих художніх образів. Вони дозволяють автору майстерно відобразити коливання емоційного стану персонажів, їхні внутрішні конфлікти та боротьбу почуттів.

Висновки до Розділу 2

Аналіз уривку з роману Лі Джуня "Лі шуаншуан" дозволив виявити широкий спектр антонімічних відношень, які використовуються автором для створення контрасту, характеристики персонажів та передачі ідейного змісту твору.

Застосування різноманітних антонімічних засобів відіграє ключову роль у розкритті внутрішнього світу персонажів, передачі історичної атмосфери та емоційного забарвлення роману. Ці антоніми дозволяють автору створювати яскраві контрасти, поглиблювати характеристику героїв, відображати динаміку розвитку подій та розкривати основні ідеї твору.

Антоніми, що позначають протилежні поняття, допомагають виявити соціальні, ідеологічні та моральні контрасти, які існують у зображуваному суспільстві. Антонімічні пари, що виражають протилежні дії або стани, передають емоційне напруження, динаміку розвитку сюжету та коливання настроїв персонажів. Антоніми, які характеризують протилежні якості, дозволяють глибше розкрити внутрішній світ героїв та їхні суперечливі риси. А просторово-часові антонімічні пари підкреслюють контраст між громадськими та приватними вимірами життя персонажів, а також відображають зміни в суспільстві та свідомості героїв.

Загалом, використання антонімічних засобів є важливим стилістичним прийомом, що надає тексту роману художньої виразності, емоційної насиченості та допомагає автору ефективно розкрити ідейно-художній зміст твору. Антонімія відіграє ключову роль у створенні багатогранних образів, передачі історичної атмосфери та емоційного забарвлення "Лі шуаншуан".

ВИСНОВКИ

Антонімія є важливим мовним явищем, що відображає протилежності та контрасти в мові. Вона допомагає точніше виражати думки та ідеї.

Антонімія як лінгвістичний феномен дозволяє передавати в мові різноманітні протилежності та контрасти, допомагає мовцям точніше та ефективніше формулювати свої думки та висловлювати ідеї. До того ж вивчення антонімії є важливим для глибшого розуміння мовних засобів вираження та їх ролі в комунікації.

Антонімія визначається як мовне явище, що проявляється в протилежностях між словами або виразами. Антоніми - це слова з протилежним значенням або характеристиками, які допомагають створювати контраст та виокремлювати концепції. Використання антонімів дозволяє створювати чіткий контраст між поняттями та виділяти відмінності між ними.

Антоніми можуть мати різну структурну форму - від однорідних слів-синонімів до протилежностей у складі фраз і прислів'їв. Вони також можуть мати спільне походження або схожі морфологічні форми. Структурно антоніми можуть бути представлені як однорідні слова-синоніми з протилежним значенням. Антоніми можуть також виражатися у формі фразеологічних одиниць та стійких виразів, що містять протилежності. Деякі антоніми мають спільні корені або схожі морфологічні форми, що підсилює їх протиставлення. Різноманітність структурних форм антонімів свідчить про їх багатогранність як мовного явища.

Антоніми, будучи ключовим аспектом мовного аналізу, виявляють свою специфічність у структурному та семантичному відношеннях. У тексті було розглянуто різні типи антонімів в китайській та українській мовах, зокрема однокореневі та різнокореневі антоніми, антоніми у складі фраз та прислів'їв, а також антоніми зі спільним походженням. Кожен тип антонімів має свої особливості та може виражати протилежності у різних аспектах, включаючи категорії розміру, стану, дії та інші. Розглянуті приклади з китайської та

української мов показують багатогранність цього явища та його важливість для розуміння семантики та культурних контекстів.

У семантичному аспекті антоніми поділяються на п'ять основних груп: контрарні, комплементарні, контрадикторні, конверсивні та векторні. Кожна з цих груп має свої особливості у вираженні протилежностей. Контрарні антоніми позначають крайні межі однієї ознаки, не допускаючи проміжних значень. Комплементарні антоніми вичерпують певне поняття, взаємовиключаючи одне одного. Контрадикторні антоніми виражають абсолютну протилежність понять, що не можуть бути істинними одночасно. Конверсивні антоніми позначають взаємозворотні дії або стани. Векторні антоніми вказують на протилежні напрямки дій чи руху. Семантична класифікація демонструє багатоаспектність антонімічних відношень.

Антоніми широко використовуються в мові для створення експресивності, підкреслення, протиставлення, вираження емоцій та гумористичного ефекту. Вони роблять мову більш живою, динамічною та цікавою. Антоніми застосовуються для підкреслення певних думок чи ідей, створюючи виразний контраст, для протиставлення різних понять, підкреслюючи їх відмінності, допомагають виражати емоції, створюючи протилежні психологічні стани, можуть використовуватися для створення гумористичних ефектів, використовуючи контрастні значення. Застосування антонімів робить мову більш експресивною, динамічною та цікавою для сприйняття.

В сучасній китайській мові антонімія також відіграє важливу роль, дозволяючи точніше виражати протилежності та збагачуючи комунікацію. Традиційні та нові антоніми використовуються в китайській літературі, поезії та мистецтві для створення контрастів та образності.

Аналіз використання антонімічних засобів у романі Лі Джуна "Лі Шуаншуан" дозволяє зробити висновок, що антонімія є важливим мовним явищем, яке відіграє ключову роль у структуруванні та збагаченні художнього тексту.

Застосування різноманітних антонімічних конструкцій дає авторові змогу створювати яскраві контрасти, що відображають протилежності в зображуваному світі. Використання антонімів дозволяє чітко протиставити різні категорії персонажів, їхнє становище та погляди, підкреслити суспільні, ідеологічні та моральні контрасти, які існують у романі.

Наприклад, протиставлення "чоловіки" - "жінки", "бідні селяни" - "заможні селяни", "новий" - "старий" виразно демонструє соціальні та культурні протиріччя, що характеризують зображуване суспільство періоду Великого стрибка.

Крім того, антонімічні засоби дозволяють авторові поглиблювати характеристику персонажів, виявляти їхні суперечливі риси та динаміку розвитку. Антонімічні пари, такі як "розумний" - "нерозумний", "спокійний" - "розлючений", "правий" - "неправий" допомагають створювати багатогранні, психологічно переконливі образи героїв.

Використання антонімів також сприяє відображенню динаміки розвитку сюжету та коливання емоційного стану персонажів. Антонімічні дієслівні пари "писати" - "зривати", "сміятися" - "серйознішати", "обирати" - "відмовлятися" передають драматизм і напруженість розвитку подій, внутрішні конфлікти героїв.

Крім того, антоніми, що виражають протилежні просторові та часові поняття ("зовні" - "цей дім", "раніше" - "тепер"), допомагають авторові провести межу між громадськими та приватними вимірами життя персонажів, відобразити історичний контекст, в якому розгортаються події роману.

Таким чином, застосування різноманітних антонімічних засобів стає ефективним стилістичним прийомом, який дозволяє авторові структурувати художній текст, створювати яскраві контрасти, поглиблювати характеристику персонажів, відображати динаміку розвитку сюжету та розкривати основні ідеї твору. Антонімія відіграє ключову роль у збагаченні художньої виразності та емоційної насиченості роману.

Використання авторами такої широкої палітри антонімічних засобів свідчить про їхню майстерність у створенні контрастів та увиразненні внутрішніх конфліктів героїв. Антонімічні протиставлення стають ключовим прийомом, що дозволяє авторам глибше розкрити складність і суперечливість зображуваного світу, показати боротьбу різних світоглядів, ідей та соціальних станів.

Завдяки таким антонімічним конструкціям роман набуває особливої художньої виразності, емоційної насиченості та драматизму. Антоніми стають ефективним засобом, що дозволяє авторам відобразити складну, суперечливу природу людини та суспільства в період масштабних соціально-політичних трансформацій.

Підсумовуючи проведений аналіз, можна зробити висновок, що антонімія в романі "Лі Шуаншуан" стає ефективним стилістичним прийомом, який відіграє ключову роль у розкритті його ідейно-художнього змісту.

论文摘要

反义词是语言中的重要现象，反映了语言中的对立和对比。它在语言学和哲学中有着深厚的根基，因为对概念的对立是理解世界的基础。

反义词的结构和语义特点多种多样：它们可以是同根词、异根词、成语和词源学的一部分。在语义上，反义词分为对立、互补、矛盾、转换和向量等类型。

反义词在语言中扮演着多种角色：表达对立、创造形象、突出对比、表达情感、评价现象和制造幽默。它对于语言交流至关重要，有助于更深入地理解世界、扩展词汇量和培养批判性思维。

汉语中的反义词反映了中国文化和历史的特点，展示了传统和现代的对立。反义词对于语言交流至关重要，有助于更深入地理解世界、扩展词汇量和培养批判性思维。

对小说《李双双》的分析证实了反义词在创造对比、塑造人物形象和传达思想的重要性。它们有助于展示社会、意识形态和道德的对比，传达情感张力，揭示人物内心世界，并突出公私生活的对比。反义词在创造多维形象、传递历史氛围和情感色彩方面发挥着关键作用。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загнітко А.П. (2011). *Теоретична граматика української мови: Морфологія*. Донецьк: ДонНУ.
2. Левицький А.Е. (2006). *Лексикологія сучасної української мови*. Київ: Видавничий центр "Академія".
3. Кочерган М.П. (2017). *Загальне мовознавство*. Київ: Академія.
4. Арешенков Ю.О. (2010). *Антонімія як стилістичний засіб у художньому тексті* // Наукові записки. - Випуск 89(1). - Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 92-96.
5. Русанівський В.М., Тараненко О.О. (2004). *Українська мова: Енциклопедія*. Укр. енцикл., 836- 824 с.
6. Лі Дж. (2015). *Лі шуаншуан: Роман*. - Пекін: Жэньмінь вень сюе.
7. Лі, М. (2020). *Антонімічні образи в китайській поезії*. *Література Сходу*, 18(2), 45-58.
8. Чен, Л. (2017). *Використання антонімів у китайській літературі та мистецтві*. *Китайська культура*, 42(4), 67-79.
9. Чжан, Ш. (2018). *Нові антонімічні пари в сучасній китайській мові*. *Мовознавство*, 31(3), 123-134.
10. Лю, Д. (2015). *Особливості антонімів у китайській мові*. *Журнал китайської філології*, 24(1), 78-92.
11. Ванг, Ц. (2010). *Антонімія в сучасній китайській мові*. *Лінгвістичні дослідження*, 15(2), 45-52.
12. Hung E. N. (2011). *Rhetoric of the Chinese Cultural Revolution: The Impact on Chinese Thought, Culture, and Communication*. Columbia: University of South Carolina Press.
13. Zhu, Y. (2012). *Antonymy and the Expression of Ideology in Novels*. *Jiangxi Social Sciences*, (3), 209-213.

14. Zhang, J. (2016). *The Rhetorical Functions of Antonymy in Literary Texts*. *Foreign Language Education*, 37(5), 64-68.
15. Wang, Y. (2020). *The Rhetorical Functions of Antonymy in Characterization: A Case Study of Dream of the Red Chamber*. *Jiangsu Social Sciences*, (3), 174-181.
16. Liu, W. (2018). *The Application of Antonymy in Novels and Its Stylistic Functions*. *Journal of Huaihua University*, 37(10), 88-91.
17. Zhang, H. (2018). *Modern Antonyms in Contemporary Chinese*. Guangzhou: Guangdong Education Press.
18. Wang, J. (2010). *A Study of Traditional Antonyms in Chinese Language*. Beijing: Commercial Press.
19. Liu, Y. (2015). *Chinese Antonyms: Structure and Usage*. Shanghai: Shanghai Education Press.
20. Chen, L. (2017). *The Use of Antonyms in Chinese Literature*. Beijing: People's Literature Publishing House.
21. 王理嘉. (2004). *汉语词汇概论*. 北京: 商务印书馆.
22. Cruse, D. A. (1986). *Lexical semantics*. Cambridge University Press.
23. Huang, B. H. (2015). *A Study of Antonyms in Modern Chinese*. *Journal of Chinese Linguistics*, 43(2), 417-444.
24. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
25. Lyons, J. (1977). *Semantics* (Vol. 1). Cambridge University Press.
26. Murphy, M. L. (2003). *Semantic relations and the lexicon*. Cambridge University Press.
27. Zhang, Y. (2018). *Antonyms in Chinese: A Corpus-Based Study*. Springer.